

Opgroeien

Koning Albert I-Laan 1.2 bus 523

8200 BRUGGE

iroj.jeugdhulp.be

Verslag IROJ

Datum: 7/06/2024

Locatie: Quercus - VAC Brugge

Aanwezig: Ann Vuylsteke, Kaat Decuypere, Marjan Tyberghien, Koen Dalle, Nele Welvaert, Wim Hove, Eveline Popelier, Katrien Sabbe, Loes Verdrue, Nathalie Desein, Ingrid Crabbe, Lien Vanmaele, Cathérine Ryckeboer, Jozefien Van Landschoot, Katleen Castelein, Stijn Hermans

Afwezig met kennisgeving : Hilde Verplancke, Dieter Rigole, Liesbeth Vandamme, Nina Van Coillie, Dries Verdonck, Maarten Verherstraeten, Deborah De Mey, Filip Van Becelaere, Karen Lefevere, Annelies Delaere, Veerle Louwage, Cedric Kemseke, Annelies Catoor, Alice Segart, Joost Bonte

Afwezig zonder kennisgeving:

Voorzitter: Ann Vuylsteke

Verslaggever: Stijn Hermans

Welkom

- De voorzitter verwelkomt de aanwezigen.
- De verontschuldiging worden overlopen.
- Marjan Tyberghien neemt vandaag de spiegel in de hand.
- Recent werd aangekondigd dat Bruno Vanobbergen midden augustus de overstap maakt naar het Katholiek Onderwijs. Leo Van Loon is ondertussen door de Vlaamse Regering aangesteld als waarnemend Administrateur-Generaal. Leo Van Loo is gedelegeerd bestuurder van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket. Hij heeft aangekondigd te willen inzetten op continuïteit en het verderzetten van de werven, zoals Vroeg en Nabij.
Een lid drukt de hoop uit dat Bruno Vanobbergen effectief kan bijdragen tot een toenadering tussen welzijn en onderwijs.
Er wordt opgemerkt dat de vele wissels binnen Opgroeien het niet evident maken voor het werkveld. Er is nood aan continuïteit.

1. Opvolging en goedkeuring verslag IROJ 3 mei 2024

- Het verslag van het overleg met de IROJ-voorzitters van 12 april is bezorgd.
- Het verslag van het overleg van 3 mei 2024 wordt goedgekeurd..

2. Crisis- en investeringsplan Jeugdhulp – Stand van zaken

2.1. “Oproep rond het vinden zorgfiguren uit de context van jonge kinderen als alternatief voor uithuisplaatsing”

Toelichting

Stijn geeft toelichting bij de oproep.

Het IROJ heeft geen expliciete rol in deze oproep.

Bespreking

- Er wordt opgemerkt dat de West-Vlaamse stuurgroep zorggarantie nog steeds actief is, maar het is geen netwerk.
De stuurgroep had het opzet om de inzet van de middelen op te volgen en regionaal af te stemmen. Daarnaast was er ook een ambitie om inhoudelijk aan de slag te gaan.
Nu wordt door Opgroeien nadrukkelijk gesproken over een netwerk.
- Is het een zinvolle opdracht? Dit is nog niet helemaal duidelijk. Het lijkt of er weer heel wat tijd, energie en middelen zal worden gestoken in processen, niet in dossiers. En dit op een moment dat de middelen voor zorgregie in de regio opnieuw erg krap zijn.
Wat wil men bereiken met de netwerken?
Een lid geeft aan dat het wel past in het ruimer verhaal: hoe gaan we om met de krapte en wat zijn de mogelijkheden om in te zetten op netwerken en zorgfiguren. Het is een stimulans om hier verder op in te zetten.
Betekent dit dat we hier momenteel onvoldoende op inzetten? We zijn al goed bezig, maar er zijn nog mogelijkheden om vanuit denkkaders programma's voor jonge kinderen verder uit te bouwen.
- Niet alle organisaties die met jonge kinderen werken, zijn betrokken bij de stuurgroep zorggarantie. Is het zinvol om de stuurgroep open te trekken?
Dit kan inderdaad zinvol zijn, de focus ligt op het jonge kind, niet noodzakelijk op zorggarantie.

2.2. Oproep “Opschaling van residentiële crisiszorg: versterking en verbreding bij meest complexe zorgvragen”

Toelichting

De werkgroep is gestart en heeft ondertussen ook een mandaat namens het netwerkcomité van WINGG. Tijdens de eerste 2 vergaderingen lag de focus op de inhoud van de oproep zelf, de afbakening van de doelgroep en de mogelijkheden naar aanbod.

Wat de afbakening van de doelgroep betreft wordt de doelgroep voorlopig afgebakend als jongeren in residentiële voorzieningen waarvan de trajecten dreigen vast te lopen.

Bespreking (desgevallend):

- Vanuit ACT heeft men in kaart gebracht in hoeveel casussen er sprake was van een dreigende of effectieve stopzetting van de residentiële hulpverlening door de voorziening.
In de periode van januari tot nu gaat het om 22 casussen, waarbij het om 10 effectieve stopzettingen en 12 dreigende stopzettingen gaat.
Het gaat om 12 situaties binnen BJB-voorzieningen, 7 uit een VAPH-MFC, 1 uit veilig verblijf, 1 uit GES+ en 1 dossier dat bij meerdere aanbods vormen is uitgevallen.
Verontrustend is dat van de 22 dossiers, het in 10 situaties gaat om kinderen onder de 12 jaar. 5 jongeren waren tussen de 12 en 15 jaar.
Het gaat zeer vaak om verregaande situaties van agressie.
Dit is belangrijke informatie die ook zal worden meegenomen naar de werkgroep.

Waar komen die kinderen terecht na stopzetting van de hulpverlening? Zeer vaak thuis. Er wordt uiteraard verder gezocht naar oplossingen, maar men loopt vaak op dezelfde problemen vast. Eén organisatie kan het niet alleen aan.

Er wordt aangegeven dat de BJB-voorzieningen uit het Brugse samenwerkingsverband opnieuw samen aan het bekijken zijn hoe een samenwerking mogelijk is. Een paar jaar geleden was een gelijkaardige oefening gemaakt, die is gestrand door de positie van ACT. Nu lijkt dit geen bezwaar meer.

Crosslink kan een rol spelen, ze trekken het denken open, maar als puntje bij paaltje komt staat het personeel er nog vaak alleen voor. Er is vaak onvoldoende mankracht voor de mix van problemen in de leefgroep. Soms is er puur een ander of een aanvullend aanbod nodig.

Het is belangrijk om te bekijken welke bouwstenen nodig zijn om hulp vol te kunnen houden.

Besluiten

Het voorstel moet uiterlijk op 15 september worden ingediend. Het moet gevalideerd worden door het IROJ en het netwerkcomité WINGG. Het voorstel zal op het IROJ van 13 september worden geagendeerd en voorafgaand worden voorgelegd aan de werkgroep advisering.

2.3. Oproep piloten versterking Huizen van het Kind en Vroegdiagnostiek – stand van zaken

Korte toelichting bij de stand van zaken

De beslissing staat vandaag op de agenda van de Vlaamse Regering.

2.4. De impact van het crisis- en investeringsplan op het VAPH-aanbod in de regio

Toelichting

Alle uitbreidingen binnen het crisis- en investeringsplan die betrekking hebben op het VAPH zijn in uitvoering. Koen Dalle geeft toelichting bij de diverse maatregelen en uitbreidingen.

Bespreking:

- Het gaat om een aanzienlijke uitbreiding van het aanbod.
- Een lid meldt dat ze een stijgend aantal residentiële trajecten zien waarbij zij als BJB-organisatie instaan voor de weekend- en vakantiewerking omdat de voorziening geen aanbod 7/7 heeft. Dit wordt steeds moeilijker voor de eigen werking. Het blokkeert ook aanbod voor anderen omdat 2 plaatsen worden ingezet voor één cliënt. Dit gaat oa om jongeren uit het OBC De Berkjes, maar ook om jongeren uit VAPH-MFC's. Het is niet duidelijk of dit ook speelt in andere voorzieningen.
Er wordt aangegeven dat niet alle MFC's een upgrade hebben gekregen voor de 7/7 werking. Elke uitbreiding was welkom, maar het blijft te weinig.
- Er zijn weinig afspraken gemaakt over de inzet van de extra middelen, zoals voor de 7/7 werking, het is niet duidelijk aan wie het extra aanbod ten goede komt.
Rond de invulling van de extra plaatsen verblijf in de MFC's heeft ACT wel initiatief genomen met de betrokken voorzieningen omtrent de invulling van de plaatsen.

Besluiten

Er zal via het sectoraal overleg bijzondere jeugdzorg worden bevraagd in welke mate de gedeelde opvang ook binnen andere BJB-voorzieningen gebeurt, hoe men met dergelijke vragen omgaat en welke evoluties er zijn.

2.5. Andere actuele info mbt de actielijnen uit het crisis- en investeringsplan

Er is recent een nieuwe oproep gelanceerd vanuit de FOD Volksgezondheid: “Projectoproep 24/7 outreachende urgentiepsychiatrie met triagefunctie en klinische evaluatie- en observatiefunctie.” Er wordt 23,9 mio euro voorzien om de werking van mobiele teams voor acute zorg uit te breiden met een outreachende urgentiefunctie met triagefunctie. Daarnaast wordt ook geïnvesteerd in een observatiefunctie, gekoppeld aan deze crisiswerking. De doelgroep zijn mensen van alle leeftijden, met een vermoeden van acute psychiatrische symptomen waarbij een onmiddellijk interventie noodzakelijk is. Deze oproep is in eerste instantie gericht naar de netwerk GGZ volwassenen, WINGG volgt dit mee op. De info zal worden nagestuurd.

3. Werkgroepen en Regionaal Actieplan 2024

Er wordt toelichting gegeven bij de stand van zaken in de werkgroepen van het IROJ en de acties die momenteel worden voorbereid:

- **Netwerkstuurgroep Crisis:** op 20 juni wordt een Trefdag georganiseerd voor crisisbegeleiders. Er zijn al een kleine 80 inschrijvingen. In het najaar wordt een ruimer moment voorzien voor partners van het crisisnetwerk. Budgetvraag IROJ: voor de organisatie van de 2 dagen wordt aan het IROJ een bijdrage gevraagd van € 2.500. CKG Don Bosco treedt op als penhouder. Er wordt aan de deelnemers een bijdrage gevraagd van 10€ ifv de kosten voor catering.
- **Werkgroep Verontrusting:** op 22 oktober wordt een nieuwe inspiratiedag georganiseerd. De save the date is recent verspreid, de uitnodiging volgt later. Het voorlopig programma wordt kort overlopen. Budgetvraag IROJ: er wordt € 4.500 gevraagd voor de organisatie exclusief kosten voor de catering. Als er een penhouder is, zal een bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd om de kosten voor catering te compenseren. Zonder penhouder moet rekening worden gehouden met de extra kost voor de catering.
- **Werkgroep continuïteit:** het spel “Samen in beeld” zit in de laatste rechte lijn. De spelregels zijn afgeklopt, de beelden zijn geselecteerd, de dienst communicatie van Opgroeien heeft de vormgeving voor zijn rekening genomen. Alles wordt verder klaar voorbereid in functie van de productie van het spel zelf. Er zou geen kick-off worden georganiseerd – er zijn al veel andere netwerkmomenten gepland in het najaar. Het spel zou enerzijds op bestaande netwerkmomenten worden getoond, daarnaast worden een aantal spelmomenten georganiseerd om het spel te introduceren. Budgetvraag IROJ: er wordt € 2.600 gevraagd voor de kosten van productie en voor de kosten gekoppeld aan de introductie. Als er een penhouder is, zou een bijdrage kunnen worden gevraagd voor het spel en kunnen de kosten verder worden gedrukt.
- **Werkgroep Jongvolwassenen:** de werkgroep wil in het najaar een nieuw netwerkmoment organiseren. Het voorstel is om Andries Baert (oa presentietheorie en -benadering) uit te nodigen als spreker. Het programma moet nog verder vorm krijgen
- **Werkgroep Jonge Kind:** het aanbod rond IMH in de regio zal door de werkgroep nog verder vorm worden gegeven. Daarnaast wordt verder ingezet op de opmaak van een manifest omtrent de bescherming van het ongeboren kind.

Er wordt dieper ingegaan op de vraag rond penhouders voor de IROJ-acties.

Het IROJ is van oordeel dat een deelnemersbijdrage voor een aantal acties wenselijk is. Anderzijds kan het verwerken van de bijdragen heel wat administratief werk meebrengen, zonder veel compensatie voor de penhouder.

Besluit:

Stijn zal een oproep doen naar kandidaat-penhouders.

Het IROJ gaat akkoord met de voorgestelde budgetvragen. Indien geen penhouder wordt gevonden worden de extra kosten voor catering voorzien door het IROJ.

4. Vroeg en Nabij

Situering

Naar aanleiding van de toelichting over Vroeg en Nabij en de rol van de samenwerkingsverbanden één gezin één plan als netwerken aanvullende zorg op het IROJ-voorzittersoverleg van april, is afgesproken om tegen het einde van de zomer samen met de IROJ-voorzitters na te denken over intersectoraal overleg in de regio binnen Vroeg en Nabij (en in de aanloop er naartoe).

Het leek aangewezen om de IROJ-leden vooraf bij die oefening te betrekken.

Bespreking

- De thematische werkgroepen op het provinciaal niveau hebben een duidelijke meerwaarde.
- De stuurgroep crisis wordt best provinciaal behouden aangezien het om een provinciaal netwerk gaat.
- In het sectoraal overleg van de BJB-voorzieningen is hier recent ook stil gestaan. Enerzijds is er een nood om subregionaal zaken uit te werken, maar anderzijds is er een verlangen om dit provinciaal wat op elkaar af te stemmen.
- De vraag is hoeveel speelveld de subregionale netwerken krijgen.
Gaan we naar 3 verschillende subregio's - is het wenselijk dat er grote verschillen groeien in de regio of kunnen we ergens een verbinding maken ?
Er zijn al verschillen in de werking van één gezin één plan. Is dit wenselijk ? Zal er worden gestuurd naar een meer uniforme werking of zal men een minimale vork bepalen ?
- Het IROJ kan een forum zijn om dieper in te gaan op een aantal thema's. Thema's die het lokale overstijgen - komen tot een regionale visie.
- Men spreekt tegenwoordig snel over netwerken (cfr ook agendapunt 2.1.). Welke netwerken ziet men in de toekomst en hoe verhouden die zich ten opzichte van elkaar ? Hoe vermijd je dat alles dubbel gebeurt ?
- Extra netwerken betekent ook extra stuurgroepen. Daarnaast is er ook vaak nog een overleg op Vlaams niveau. Hoe blijf je dit meester ?
- Moet elk aanbod beschikbaar zijn in elk netwerk en moeten er ook verschuivingen gebeuren om dit te realiseren ?
- Wat is de rol van steden en gemeenten in de verdere ontwikkeling van de subregionale netwerken ?
- Moeten we de netwerken niet zelf vorm geven ? De overheid zou bepalen wat er moet gebeuren, maar niet hoe ?
De opdracht van een netwerk moet duidelijk worden bepaald.
- Vanuit Ouderspunt heeft men in de IROJ's waar een ouder in het IROJ zit, een evolutie gezien naar aanbodgestuurde thema's. Voor de ouders is uitwisseling over aanbod één onderdeel van de agenda, maar moet er ook ruimte zijn voor inhoudelijke debatten.
De vertegenwoordigers van Ouderspunt kunnen niet actief zijn in elk samenwerkingsverband één gezin één plan.
De werkgroep participatie en het voorbereidend overleg met de cliëntvertegenwoordigers, voorafgaand aan de IROJ-vergaderingen zijn voor de cliëntvertegenwoordigers van Ouderspunt belangrijke fora.

Een werkgroep participatie met een duidelijke focus op het cliëntperspectief kan op provinciaal niveau ook in de toekomst relevant zijn.

IROJ-leden kunnen aanvullende input nog bezorgen via Stijn.

5. Signalen cliëntvertegenwoordigers

- Er werden een aantal knelpunten opgevangen van pleegzorgers omtrent:
 - pleegkinderen die vakantiewerk doen of als jobstudent werken, waar de natuurlijke ouders toegang hebben tot de rekening van de jongere en (zonder medeweten van de jongere) geld kunnen afhalen van de rekening van de jongere.
Vanuit Pleegzorg West-Vlaanderen wordt aangegeven dat hierover heel wat informatie terug te vinden is op [deze pagina](#) van de website van Pleegzorg Vlaanderen :
Als het gaat om een rekening waar enkel het loon van een studentenjob op wordt gestort, kunnen ouders dat geld niet afhalen.
Om te zorgen dat de ouders géén toegang hebben tot de rekening van de jongere kan een beding worden opgenomen in de afsprakennota, dat de ouders het beheer over de goederen delegeren aan de pleegouder. Dit is echter niet helemaal sluitend – banken kunnen deze afspraken naast zich neerleggen omdat het afwijkt van wettelijke afspraken.
De pleegouders kunnen ook sparen voor hun pleegkind, hiervoor bestaan 3 opties (cfr artikel op de website).
Het blijft een probleem waar men op botst omdat pleegzorgers niet altijd zo ver gaan om het zo te regelen.
Er wordt aangegeven dat voorzieningen op dezelfde problemen stoten. Soms wordt een rekening geopend op naam van de voorziening, met vermelding van de naam van de jongere op de bankkaart. Maar de jongeren kunnen de bank-app niet gebruiken omdat de rekening op naam van de voorziening staat. Als er iets misloopt, komt de voorziening in het vizier.
Voor jongeren die niet onder de jeugdrecht staan, zijn er weinig werkbare oplossingen.
 - dokterskosten die worden betaald door de pleegzorger, waarbij de tussenkomst van het ziekenfonds op de rekening van de ouders wordt gestort
Vanuit Pleegzorg West-Vlaanderen wordt aangegeven dat bij zoekende en biedende pleegzorg (75% van de pleegzorg), tussenkomsten van het ziekenfonds op de rekening van de pleegzorgers worden gestort.
Bij ondersteunende en crisispleegzorg gaat de tussenkomst van het ziekenfonds naar ouders. In die situaties is het niet de bedoeling dat de pleegzorgers de ziektekosten betalen. Bij een tussenkomst in bijvoorbeeld een ziekenhuis kunnen de pleegzorgers melden dat factuur naar de ouders moet. Via het rijksregister van het kind kunnen de gegevens van de ouders worden gezocht en kan de factuur naar hen worden gestuurd.
Bij crisisopvang van pasgeboren kinderen kan er een probleem zijn als het rijksregister nog niet is gekoppeld is aan het kinddossier.
Ook dit is een probleem dat gekend is bij voorzieningen. Bij langere opnames wordt een overeenkomst ondertekend door de ouders waardoor de terugbetalingen door de ziekenfondsen terug naar de voorziening gaat. Maar de ouders moeten wel akkoord gaan met de overeenkomst.
- Cachet is op zoek naar een kampplaats in de zomer, voor een 12-tal jongeren, bij voorkeur niet op een publieke kampeerplaats, maar eerder wat afgesloten. Het mag ook in een gebouw zijn.
De periode is nog niet bekend.

Suggesties mogen worden bezorgd aan Stijn die de info zal doorsturen.

6. Stand van zaken in de regio

Gelet op het gevorderde uur, wordt de bespreking van dit agendapunt uitgesteld.

7. Toelichting Jeugddelinquentiedecreet

Toelichting

Eef Goedseels, beleidsmedewerker Jeugddelinquentierecht (Opgroeien) geeft toelichting bij dit agendapunt (Cfr presentatie in bijlage).

Bespreking:

- Een lid merkt op dat bij herstelbemiddeling er een zeer lange periode kan zijn eer het gesprek plaatsvindt.
Dit is niet de bedoeling, deze maatregel is net bedoeld om vrij snel te kunnen reageren.
- Er zal een onderzoek gebeuren naar de mate waarin effectief gebruik wordt gemaakt van alternatieve afhandelingsmogelijkheden.
- Op de vraag of jongeren die worden opgevolgd voor een delict, waarbij er ook sprake is van een verontrustende situatie, ook door 2 consultants wordt opgevolgd, wordt ontkennend geantwoord. Dit is geprobeerd in Brugge maar bleek niet te werken.
- Er wordt op gewezen dat de 5 pilootprojecten rond lokale ketenaanpak zeer verschillend zijn. Als dit verder wordt uitgerold naar de andere gerechtelijke afdelingen, zal men die elk ook anders laten uitgroeien ?
Het is de bedoeling om hier meer op te sturen vanuit Opgroeien, wel rekening houdend met de lokale eigenheid.
- Heeft men zicht op het aantal jongeren waar de rechter beslist tot een uithandengeving ? Deze cijfers zijn ter beschikking. Het gaat om een erg kleine groep (2-tal in 2023), deze maatregel wordt zeer weinig toegepast.
- Een tijd geleden werd een Vlaams Actieplan Jeugddelinquentie afgekondigd. Hoe staat het hier mee ?
Er zijn naar aanleiding van dit actieplan een aantal aanpassingen gebeurd aan het jeugddelinquentierecht. Een aantal maatregelen rond preventie worden uitgevoerd.
Opgroeien was geen vragende partij voor dit actieplan.
- Een lid wijst er op dat in het verleden een beroep kon worden gedaan op de gemeenschapsinstelling om een beveiliging te bieden aan meisjes, tegen externe factoren. Deze route is nu volledig afgesloten tenzij de rechter vordert omwille van een misdrijf. Het aanbod veilig verblijf is nog niet volledig gerealiseerd, maar betrokkene vreest dat het aanbod voor meisjes niet zal volstaan, noch naar aantal, noch naar vorm van aanbod. Er is een vacuüm voor meisjes, waarbij vorderen op het misdrijf de enige manier is om tot een oplossing te komen. Dit signaal is al herhaaldelijk gegeven, maar men vindt geen gehoor.
Men merkt dat er een zware politieke druk ligt op deze materie.
Idem voor delictgerichte contextbegeleiding waar op een bepaald ogenblik zeer veel druk vanuit Opgroeien werd gezet op organisaties om te starten met dit aanbod.
Er wordt aangegeven dat het signaal rond de veilige opvang van meisjes gekend is, er zal een onderzoek gebeuren om beter in kaart te brengen wat er nodig is voor deze groep.
Er wordt op gewezen dat er veel verschillende visies zijn op "beveiliging".
De vertegenwoordiger van Ouderspunt merkt op dat een terugkeer van deze groep naar de GI geen optie mag zijn. Het was net de bedoeling om slachtoffers niet samen te brengen met daders.

8. Korte berichten en varia

- **studiedag 28 mei - 'Impact met verhalen uit de jeugdhulp' feedback**

De studiedag was een succes. De presentatie die Ann met input van de IROJ-leden heeft gebruikt zal worden bezorgd aan de IROJ-leden.

- **Feedback vanuit de spiegel**

- Het is goed om te zien dat via het crisis – en investeringsplan wordt ingespeeld op noden die gesignaleerd worden.
- Er is begrip voor situaties waar voorzieningen de zorg van jongeren alleen niet meer aankunnen, maar jongeren terug naar hun ouders sturen is geen antwoord. Ouders kunnen hun kinderen niet schorsen.
- Er worden mooie initiatieven uitgewerkt in de werkgroepen, kunnen werken met hulpverleners die goed gevormd zijn is heel belangrijk.
- We moeten mee zoeken naar oplossingen voor vacuüms in de sector (cfr veilige opvang voor meisjes).